

Sienisatoakin saatiin 2022

11.10.2022

Hyvän marjavuoden perään voidaan sienikesää 2022 pitää melko hyvänä myös Etelä-Pohjanmaalla. Ainakin keltavahveroita on saanut hyvin perinteisiltä paikoilta. Toki Ruokaviraston toteuttama virallinen kansallisen tason tutkimus antaa asiassa lopulliset tulokset alkuvuonna 2023.

Viitisen vuotta sitten teimme SeAMKissa tutkimuksen sienisatoihin vaikuttavista tekijöistä. Käytimme silloisen Metsäntutkimuslaitoksen tilastoimia kauppaan tulleita sienimääriä eri puolilla Suomea. Lisäksi hyödynsimme Ilmatieteen laitoksen aikasarjoja kuukausittaisista keskilämpötiloista ja sademääristä. Tarkastelujakso oli noin 20 vuotta.

Mallitarkastelun pohjalta lämpimät heinäkuut ja sateiset elokuut ennustivat hyviä sienisatoja. Tulokset edustivat keskimääräisiä tilanteita kauppaan tuotujen määrien osalta, eivätkä kokonaissienisatoja.

Metsikkötunnuksia ei mallilaskelmissa käytetty. Koska puut ja sienet elävät luonnossa ns. yhteiselämää eli symbioosia, ei ruokasieniä kasva metsien avohakkuualueilla. Eri sienille on erilaisia kasvupaikkavaatimuksia. Esimerkiksi keltavahverot viihtyvät mäkisissä paikoissa kuusi-koivu -sekametsissä. Niitä syntyy myös metsäkoneiden ajouriin, joissa on siis tapahtunut lievä maanmuokkaus.

Mallilaskelmissa ei myöskään ollut metsien mikrometeorologisia säätietoja. Paikallissää vaikuttaa merkittävästi marja- ja sienisatoihin. Keväthalla voi viedä mustikkasadon tietyllä kangasmetsän paikalla tai lakkasadon nevalla. Toisaalta vaikka sataisikin runsaasti, sadanta ei pääse liian tiheän puuston läpi metsämaahan, jolloin sienten itiöemiä ei muodostu paikallisesti liian kuivassa paikassa. Osin tähän liittyen Veera Tahvanainen teki Itä-Suomen yliopistossa väitöskirjan herkkusienisadoista. Hyvä herkkusienisato tarvitsee tietyn rakenteisen metsikön, joka ei saa olla liian harva eikä liian tiheä.

Avoin data käytössä

Joka tapauksessa kirjoittajien tekemä sienisatotutkimus oli ensimmäisiä avoimen datan käytön esimerkkejä SeAMKissa. Avoimet datat voivat olla esimerkiksi julkishallinnon, tutkimusorganisaatioiden tai yritysten tarjoamaa tietoa ja ne ovat ilmaisia. Koska avoimet datat ovat vapaasti hyödynnettävissä, ne palvelevat myös tilastomenetelmien opetusta mm. ammattikorkeakouluissa. Avoimet datat mahdollistavat myös uusia löytöjä ja onkin osoitettu, että avointa dataa innovaatiotoiminnassaan hyödyntävät yritykset ovat suhteellisesti innovatiivisempia kuin muut yritykset.

Tämä artikkeli on tehty SUVI-hankkeessa, jota Leader-ryhmä Kuudestaan rahoittaa Kyrönmaalla toimivan YHYRES-Leader -ryhmän kanssa. Suomen metsäkeskus ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu ovat hankkeen sisällöntuottajina. Yhteistyötä tehdään virolaisen *Põlvamaan Leader-alueen kanssa. Hanke järjestää 1.-2.11.2022 luonnontuotealan seminaarin ja opintoretkeilyn Etelä-Pohjanmaalla.* **MMT Risto LauhanenFT Seliina PäällysahoSeAMK**

Syksyn 2022 keltavahveroita metsässä (kuva: Risto Lauhanen).